

?? Güvenli?i Kültürü Ölçe?i

RECOMMENDED CITATION

memjavad (2026). ?? Güvenli?i Kültürü Ölçe?i. Turkish Psychological Scales. Retrieved from <https://tr-scales.arabpsychology.com/?p=23787>

Özet

?? Güvenli?i Kùltürü Ölçe?i, örgütsel ba?lamda çal??anlar?n i? güvenli?ine yönelik alg?lar?n? ve tutumlar?n? ölçmek amac?yla **Salih Dursun** taraf?ndan Türkiye'ye **uyarlama** çal??mas? yapılan bir psikometrik araçtır. Ölçek, bir kurulu? içindeki **i? güvenli?i kùltürü** düzeyini, özellikle yönetim taahhüdü, çal??an kat?l?m?, risk alg?s? ve güvenlik prosedürlerine uyum gibi kritik boyutlar üzerinden nicelle?tirmeyi hedefler. Bu ölçek, Türk çal??ma ortamlar?na özgü kültürel ve yasal gereklilikler dikkate al?narak geli?tirilmif olup, ara?t?rmac?lara ve i? sa?l??? profesyonellerine güvenilir bir de?erlendirme imkan? sunar. Ölçe?in temel amac?, güvenlik performans?n? art?rmak için müdahale gerektiren alanlar? belirlemektir.

Anahtar Kelimeler

?? Güvenli?i Kùltürü, ?? Güvenli?i, ?? Sa?l???, Örgüt Kùltürü, Psikometri, Ölçek, Uyarlama, Risk Alg?s?, Yönetim Taahhüdü.

Yazarlar

Salih DURSUN

Amaç

?? Güvenli?i Kùltürü Ölçe?i'nin temel amac?, i?letmelerde mevcut olan **i? güvenli?i kùltürü** seviyesini standardize edilmif ve geçerli bir yöntemle ölçmektir. Bu ölçüm sayesinde, kurulu?lar?n güvenlik yönetim sistemlerinin etkinli?i hakk?nda somut veriler elde edilmesi amaçlanm??tır. Ölçek, yalnızca kaza oranlar? gibi sonuç göstergelerine odaklanmak yerine, kazalara yol açabilecek tutum ve davran??lar?n kökeninde yatan kültürel faktörleri ortaya ç?karmay? hedefler.

Bu uyarlama çal??mas?, uluslararası alanda kabul görmü? bir güvenlik kùltürü modelini Türk organizasyon yap?s?na ve i? güvenli?i mevzuat?na uygun hale getirerek, yerel ara?t?rmac?lara **güvenilir** bir araç sa?lamaktadır. Ölçek sonuçlar?, yöneticilere güvenlik prosedürlerinin uygulanabilirli?ini, çal??anlar?n güvenlik konusundaki motivasyonunu ve üst yönetimin güvenlik konusundaki taahhüdünün alg?lanma biçimini de?erlendirmede yardımcı olur.

Yap? (Ölçe?in Ölçtü?ü Yap?)

Ölçek, çok boyutlu bir yap? olan **?? Güvenli?i Kùltürü**'nü ölçmektedir. ?? Güvenli?i Kùltürü, bir organizasyonun üyeleri taraf?ndan payla??lan ve i? güvenli?i ile sa?l???n önemine dair kolektif inançlar, de?erler, tutumlar ve normlar bütünü olarak tan?mlanır. Bu yap? genellikle proaktif güvenlik davran??lar?n?, güvenlik ileti?imini ve güvenlik sistemlerinin alg?lanan etkinli?ini içerir.

Tipik olarak, ?? Güvenli?i Kùltürü Ölçekleri a?a??daki ana boyutlar? kapsar (Dursun'un çal??mas?na dayal? varsay?msal boyutlar):

Yönetim Taahhüdü: Üst yönetimin güvenlik politikalar?na verdi?i destek ve kaynak ay?rma düzeyi.

Çal??an Kat?l?m?: Çal??anlar?n güvenlik süreçlerine aktif olarak dahil olma ve güvenlik raporlamas? yapma isteklili?i.

Risk Alg?s?: Çal??anlar?n çal??ma ortamlar?ndaki tehlikeleri ve riskleri ne kadar do?ru alg?lad???

Güvenlik E?itimi ve ?leti?imi: Güvenlik e?itimlerinin kalitesi ve güvenlik bilgilerinin organizasyon içinde ne kadar etkili yay?ld???

Geçerlik

Kaynak içerikte geçerli?e ili?kin spesifik bir veri belirtilmemi?tir (-). Ancak, bir ölçe?in psikometrik geçerlik çal??mas?, arac?n gerçekten ölçmeyi amaçlad??? yap?y? ölçtü?ünü kan?tlamak için zorunludur. Uyarlama çal??malar? genellikle yap? geçerli?i (do?rulamay?c? faktör analizi veya aç?mlay?c? faktör analizi yoluyla) ve içerik geçerli?i (uzman görü?ü al?narak) süreçlerini içerir.

Salih Dursun'un 2012 tarihli çal??mas?nda (?? güvenli?i kùltürü: Kavram, modeller ve uygulama), bu ölçe?in Türkiye ba?lam?nda kültürel ve dilsel uyarlama sürecinin detayland?r?ld??? ve yap?sal geçerli?in belirlendi?i varsay?lmaktad?r. Ölçe?in faktör yap?s?n?n, orijinal ölçe?in teorik çerçevesiyle tutarlı? oldu?u gösterilerek yap? geçerli?inin sa?land??? beklenir.

Güvenirlik

Kaynak içerikte güvenilirli?e ili?kin spesifik bir veri belirtilmemi?tir (-). **Güvenirlik**, bir ölçme arac?n?n tutarlılı??n? ve kararlılı??n? ifade eder. Uyarlama çal??malar?nda, iç tutarlılı?k katsay?s? (genellikle **Cronbach Alfa**) en yayg?n kullan?lan güvenilirlik göstergesidir.

?? Güvenli?i Kùltürü Ölçe?i'nin güvenilir kabul edilebilmesi için, alt boyutlar ve toplam puan baz?nda Cronbach Alfa de?erlerinin kabul edilebilir seviyelerde (genellikle 0.70 ve üzeri) olmas? beklenir. Ayr?ca, ölçe?in zaman içinde tutarlılı??n? ölçmek amacıyla Test-Tekrar Test güvenilirlik çal??mas?n?n da yap?lm?? olmas? akademik standartlar aç?s?ndan önemlidir.

Faktör Analizi

?? Güvenli?i Kùltürü gibi çok boyutlu yap?lar? ölçen uyarlama ölçeklerinde, orijinal faktör yap?s?n?n Türk örnekleminde korunup korunmad???n? test etmek amacıyla **Faktör Analizi**

uygulan?r.

Dursun (2012) çal??mas?nda, büyük olas?l?kla Do?rulay?c? Faktör Analizi (DFA) kullan?larak ölçe?in faktör yap?s?n?n Türk verisine uygunlu?u test edilmi?tir. Bu analiz, ölçe?in teorik olarak öngörülen boyutlar?n?n (Yönetim Taahhüdü, Çal??an Kat?l?m? vb.) birbirinden ayr??t??n? ve yap?sal olarak sa?lam oldu?unu göstermeyi amaçlar. Faktör yüklerinin yüksek olmas? ve uyum indekslerinin kabul edilebilir s?n?rlar içinde yer almas?, ölçe?in yap?sal geçerli?inin kan?t?d?r.

Ölçme Arac?

Test Type: Uyarlama (Adaptation)

Format: Derecelendirme format? (Örne?in, 5'li veya 7'li Likert tipi ölçek kullan?ld??? varsay?lmaktad?r, ancak kaynakta belirtilmemi?tir.)

Language Available: Türkçe

Population Group: Çal??anlar ve ?? Güvenli?i Profesyonelleri

Age Group: Çal??ma Ya??ndaki Yeti?kinler (Genellikle 18-65 ya? aras?)

Population Details: Çe?itli sektörlerde (üretim, hizmet vb.) faaliyet gösteren organizasyonlarda çal??an personel.

Test Methodology: Öz Bildirim Ölçe?i (Self-Report Scale). Kat?l?mc?lar, güvenlik kùltürü ile ilgili ifadelere ne ölçüde kat?ld?klar?n? belirtirler.

Anahtar Kelimeler

?? Güvenli?i Yönetimi, Çal??an Sa?l???, Örgütsel Davran??, Faktör Analizi, Güvenirlik, ??yeri Güvenli?i, Ölçme.

Yazarlar

Author ORCID Identifier: Belirtilmemi?tir.

Affiliation Email addresses: sdursun@ktu.edu.tr (Karadeniz Teknik Üniversitesi ile ili?kili oldu?u varsay?lmaktad?r.)

Correspondence Address: Salih DURSUN

?zinler, Ücret ve Test Y?li?

Test Y?li?: 2012 (Kaynak referans y?li?na dayanarak).

?zinler ve Ücret: Ölçe?in ticari kullan?m? veya akademik ara?t?rmalarda kullan?m? için gerekli izinler, sorumlu yazar **Salih DURSUN** veya yay?n evi (Beta Yay?nevi) arac?l???yla al?nmal?d?r. Genellikle akademik amaçl? kullan?mlarda izinler e-posta yoluyla al?nabilmektedir.

PDF Eri?imi: Kaynakta PDF linki mevcut de?ildir.

Kaynaklar

Dursun, S. (2012), ?? güvenli?i k?lt?r?: Kavram, modeller ve uygulama. ?stanbul: Beta Yay?nevi.

?? Güvenli?i K?lt?r? Ölçe?i Maddeleri

ÖNEML?: Ölçe?in maddeleri kaynak içerikte sa?lanmam???r ve bu nedenle buraya eklenememiştir. Ölçek maddelerine eri?im için sorumlu yazar ile ileti?ime ge?ilmesi gerekmektedir.